

2011 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotis

GIMTOJI KALBA (LENKŲ)

JĘZYK POLSKI

Rašymas
Wypracowanie

18 maja 2011 roku

Czas trwania – 2 godz. 30 min.

WSKAZÓWKI:

- Podane są propozycje 3 różnych prac pisemnych. Możliwe do wyboru wypracowania różnią się nie tylko tematem, lecz również i formą gatunkową, a także elementami sytuacji (tj. odbiorca, nadawca, cel wypowiedzi, czas, kontakt oficjalny/nieoficjalny itp.). Sam **wyberz** sobie **jeden wariant** wypracowania (zadanie 1., 2. lub 3.).
- Podczas pisania wypracowania zwróć uwagę na obowiązujące elementy, wyróżnione pogrubionym drukiem. Przestrzegaj tematu oraz wymagań formalnych, dotyczących wybranej formy gatunkowej tekstu i elementów sytuacji.
- Kartki papieru do pisania na brudno i na czysto muszą być opatrzone pieczęcią szkoły. Na pierwszej stronie napisz swoje imię, nazwisko i temat wypracowania. Objętość pracy: 1–1,5 strony (250–350 wyrazów).
- Pisz czytelnie wiecznym piórem lub długopisem (kolor atramentu lub wkładu – ciemnoniebieski).
- Nie można używać korektora.
- Po zakończeniu pracy (lub po upłynięciu czasu) oddaj komisji brudnopis i czystopis.

Powodzenia!

Zadanie 1.

Moja wierna mowo, służyłem tobie.
Co noc stawiałem przed tobą miseczki z kolorami,
żebyś miała i brzozę i konika polnego i gila,
zachowanych w mojej pamięci.

Trwało to dużo lat.
Byłaś moją ojczyzną bo zabrakło innej (...)
Myślałem, że będziesz także pośredniczką
pomiędzy mną i dobrymi ludźmi,
choćby ich było dwudziestu, dziesięciu,
albo nie urodzili się jeszcze.

Teraz przyznaję się do z wąpienia.
(...)

Ale bez ciebie kim jestem.
Tylko szkolarzem gdzieś w odległym kraju (...)
Filozofem takim jak każdy.
(...)

Moja wierna mowo,
może to jednak ja muszę ciebie ratować.
Więc będę dalej stawiać przed tobą miseczki z kolorami
jasnymi i czystymi jeżeli to możliwe,
bo w nieszczęściu potrzebny jakiś ład czy piękno.

Czesław Miłosz, *Moja wierna mowo*
(Berkley, 1968)

Na podstawie fragmentu wiersza Czesława Miłosza omów stosunek poety do mowy ojczystej: **jakie znaczenie miał dla niego język ojczysty na emigracji i w jaki sposób poeta pielęgnował mowę ojczystą?** Zastanów się, **jaką rolę odgrywa** zachowanie języka ojczystego i dbałość o niego **we współczesnym świecie**.

Napisz **rozpawkę** na temat: *Język ojczysty – naszą duchową ojczyznę*

Forma gatunkowa – rozprawka

Temat – *Język ojczysty – naszą duchową ojczyznę*

Cel – pokazanie na podstawie fragmentu wiersza, jaką rolę odgrywał język ojczysty dla Cz. Miłosza, oraz uzasadnienie, że język ojczysty jest w życiu ludzi istotną wartością.

Zadanie 2.

Wszystko w tym domu było dobre dla uczuć, przychylne i przytulne jak niegdyś objęcia rodziców. Wszystko tu było na swoim miejscu, dobrze postawione i rozumnie strzeżone, wszystko pociągało i wabiło, niczym rozgrzany piec w zimie, a cień wielkiego i rozłożystego drzewa w skwar letni.

(S. Żeromski)

Napisz rozprawkę, w której rozważysz problem: **jaki powinien być dom**, by można go było pokochać, by chciało się do niego wracać jak do bezpiecznej przystani. Jakie **elementy** – ludzie, przedmioty, zwyczaje, uczucia – **składają się na oblicze domu? Jak dom kształtuje osobowość** człowieka i rzutuje na całe jego dalsze życie? Przytocz przykłady oraz argumenty z życia i z literatury.

Forma gatunkowa – rozprawka

Temat – *Jak dom rodzinny wpływa na kształtowanie osobowości?*

Cel – rozważenie problemu, jakie powinno być oblicze domu rodzinnego i jak dom rodzinny kształtuje osobowość człowieka – z wykorzystaniem własnych obserwacji i przemyśleń oraz doświadczeń czytelniczych.

Zadanie 3.

Na temat tego, jaka jest szkoła i jaka powinna być, od zawsze toczą się burzliwe dyskusje wśród uczniów, rodziców i nauczycieli. Wszyscy są zgodni, że szkoła ma przekazywać wiedzę, przygotowywać do życia, ma też wychowywać porządnych ludzi, a jednocześnie powinna być miejscem przyjemnym.

Zabierz głos w dyskusji, która toczy się na łamach gazetki szkolnej, i przedstaw, **jak Ty widzisz szkołę swoich marzeń**: jak można byłoby **udoskonalić program nauczania**; jaka **atmosfera** powinna panować **w szkole**, by chciało się do niej uczęszczać? Na co jeszcze warto byłoby zwrócić uwagę? Przedstawiając swój pomysł, przytocz przykłady oraz argumenty z życia, literatury lub innych źródeł (np. filmu, publicystyki, audycji radiowych i telewizyjnych, wspomnień ludzi starszych i in.).

Forma gatunkowa – artykuł (z elementami opisu i argumentacji)

Temat – *Szkoła moich marzeń*

Odbiorca – młodzież szkolna i nauczyciele

Cel – prezentacja własnych poglądów na temat modelu szkoły i uzasadniona propozycja zmian – z wykorzystaniem swoich spostrzeżeń i przemyśleń oraz doświadczeń społeczno-kulturowych.